

Anmälan mot Tekniska nämnden i Lomma kommun och Länsstyrelsen i Skåne län för brister i handläggningen av ett överklagande som inte skulle prövas av länsstyrelsen utan av en länsrätt

Anmälan

I en anmälan som kom in till JO den 26 januari 2009 förde AA och BB fram klagomål mot Tekniska nämnden i Lomma kommun och tjänstemän där samt Länsstyrelsen i Skåne län och en tjänsteman där. De var missnöjda med bl.a. hur myndigheterna hanterat deras överklagande av nämndens beslut den 26 november 2007 att ”tillåta parkeringar på Brisgränd i Lomma”.

Utredning

Muntliga upplysningar och handlingar hämtades in från Länsstyrelsen i Skåne län.

En promemoria upprättades med följande innehåll.

I en skrivelse daterad den 5 oktober 2008 överklagade AA och BB Tekniska nämndens i Lomma kommun beslut den 26 november 2007, § 143, att ”tillåta parkeringar på Brisgränd i Lomma”. Genom beslut den 12 november 2008 avvisade nämnden överklagandet som för sent inkommet. Sedan avvisningsbeslutet överklagats av AA och BB har Länsstyrelsen i Skåne län genom beslut den 18 december 2008 lämnat överklagandet utan bifall.

Enligt 10 kap. 1 § trafikförordningen (1998:1276), TrF, får särskilda trafikregler meddelas genom lokala trafikföreskrifter och gälla bl.a. parkering. Av 15 kap. 2 § andra stycket TrF och 6 § lagen (1978:234) om nämnder för vissa trafikfrågor framgår att en kommuns beslut om lokala trafikföreskrifter överklagas till länsstyrelsen. När det gäller frågan om rätten att överklaga sådana beslut gäller bestämmelserna i förvaltningslagen (1986:223).

Om det fattade beslutet gäller annan trafikreglering än lokala trafikföreskrifter – t.ex. kommunala principbeslut om trafikreglering som kan ligga till grund för beslut om konkreta trafikföreskrifter – kan en laglighetsprövning enligt 10 kap. kommunallagen (1991:900) aktualiseras. Ett sådant överklagande av en kommunal nämnds beslut ges in till länsrätten som har att bl.a. pröva om överklagandet kommit in i rätt tid (jfr 10 kap. 5 och 6 §§ kommunallagen).

Enligt 4 § tredje stycket förvaltningslagen gäller att om någon enskild av misstag vänder sig till fel myndighet, bör myndigheten hjälpa honom till rätta. I detta ligger att myndigheten – om den kommer fram till att den inte är behörig att pröva en ansökan eller ett överklagande – ska sända skrivelsen vidare till en myndighet eller domstol som är behörig.

Länsstyrelsen i Skåne län och Tekniska nämnden i Lomma anmodades att yttra sig enligt promemorian.

Länsstyrelsen anförde i sitt remissvar följande.

AA:s och BB:s överklagande av Lomma kommuns beslut i ärende om parkering kom in till länsstyrelsen den 5 oktober 2008. Länsstyrelsen översände överklagandet till kommunen för rättidsprövning. När kommunen konstaterat att överklagandet kommit in i rätt tid och vissa handlingar översänts till länsstyrelsen framgick det att det fanns oklarheter i beslutet och att det saknades relevanta handlingar. Efter muntliga kontakter med kommunen i flera omgångar där olika uppgifter lämnades till länsstyrelsens handläggare uppgavs till slut att det grundläggande beslutet om införande av parkering fattats och att själva utmärkningen och eventuell målning av parkeringsrutor var en åtgärd av enbart exekutivt slag.

Länsstyrelsen bedömde att frågan gällde en lokal föreskrift om parkering som kunde överklagas enligt förvaltningslagens bestämmelser senast tre veckor efter det senaste tillkännagivande av föreskriften. I detta fall efter det att utmärkning genom skylt satts upp. Efter ytterligare kontakter med företrädare för kommunen lämnades nya uppgifter om tidpunkten för beslut om lokal trafikföreskrift. Vidare lämnades nya uppgifter om skyltning. Eftersom det sedermera fanns en till synes korrekt lokal trafikföreskrift om parkering och en utmärkning genom skyltuppsättning bedömde länsstyrelsen att överklagandet, oavsett om det var beslutet från november 2007 eller från april 2008, avsåg ett överklagande av en lokal trafikföreskrift och att överklagandet i vilket fall som helst kommit in för sent. Länsstyrelsen utgick därmed från att kommunens beslut om avvisning varit riktigt och avgjorde ärendet med hänvisning till 30 § förvaltningslagen.

När klagandenas begäran om omprövning av länsstyrelsens beslut kom, tog länsstyrelsen förnyad kontakt med kommunen för att få besked om ärendets handläggning. Även denna gång fick länsstyrelsen information som tydde på att förutsättningarna inte hade ändrats och att något nytt inte tillkommit som medförde att en omprövning skulle leda till en annan utgång än det tidigare beslutet.

Klagandenas uppgifter om förfrågan om ärendets handläggning kom in per e-post den 9 januari 2009. Den 3 februari skickades ett meddelande till klagandena om att länsstyrelsen mottagit klagandenas begäran och att beslut om omprövning skulle meddelas senare. En tid därefter kontaktades länsstyrelsens handläggare av JO:s handläggare och ärendet kom att läggas åt sidan i avvaktan på vad som skulle komma fram av den påbörjade utredningen hos JO.

Länsstyrelsen har inte kommunicerat alla inhämtade uppgifter med klagandena. Detta har sin grund i att länsstyrelsen uppfattat kommunens uppgifter som objektiva och korrekta. Detta kan ha varit en felbedömning och har kanske lett till att länsstyrelsen inte haft alla omständigheter klart för sig. Till detta har bidragit att kommunen först efter flera påstötningar i olika omgångar översänt efterfrågat underlag. Det kan också tilläggas att den formella utformningen av kommunernas lokala trafikföreskrifter erfarenhetsmässigt har varit av skiftande kvalitet.

Länsstyrelsen har eventuellt felaktigt tolkat kommunens beslut i enlighet med vad som ovan angivits, nämligen som beslut om en lokal föreskrift som därefter utmärkts med en skylt. Eftersom det numera framstår klarare att det ursprungliga beslutet från november 2007 inte formellt torde kunna anses vara ett beslut om en lokal trafikföreskrift, utan en mer allmänt hållen uppmaning om att en sådan skulle meddelas av tekniska nämnden har länsstyrelsen omprövat sitt beslut och överlämnat överklagandet av kommunens beslut den 26 november 2007 till länsrätten för prövning.

Tekniska nämnden anförde i sitt remissvar i huvudsak följande.

— — —

Det kan konstateras att nämndens beslut 2007-11-26, § 143, om trafikskyltning och p-platsmarkering utmynnat i en lokal trafikföreskrift 2008-04-23. Tillkännagivandet

av beslutet gjordes genom skyltning 2008-04-09, varför överklagandetiden löpt ut senast i början av maj 2008.

Då överklagandet över beslutet inkom 2008-10-05 har nämnden avvisat detta som för sent inkommet.

Länsstyrelsen i Skåne län har, på samma grunder, i beslut 2008-12-18 avslagit överklagandet av avvisningsbeslutet från AA och BB.

Med anledning av Justitieombudsmannens fråga huruvida tekniska nämndens beslut den 26 november 2007, § 143, kan betraktas som ett principbeslut, vilket kan aktualisera laglighetsprövning enligt 10 kap. kommunallagen och för att undvika risk för rättsförlust för klagandena, har tekniska nämnden 2009-05-14 översänt överklagandet till Länsrätten i Skåne län för prövning.

Nämnden vill emellertid framhålla att även en laglighetsprövning torde leda till bedömningen att överklagandet inkommit för sent.

AA och BB kommenterade remissvaren samt inkom med ytterligare handlingar.

Härefter har framkommit att Länsrätten i Skåne län genom beslut den 8 juni 2009 avvisat AA:s och BB:s överklagande av Tekniska nämndens i Lomma kommun beslut den 26 november 2007, § 143, eftersom överklagandet kommit in för sent. I beslutet har länsrätten angett bl.a. följande.

Enligt det överklagade beslutets ordalydelse gäller ärendet uppdrag till kommunens tekniska förvaltning. Lomma kommun har också uppgett att den plan, enligt alternativ fem, som omnämns i det överklagade beslutet, enbart finns dokumenterad i form av en karta med markeringar, helt utan text, som kommunen har tillhandahållit länsrätten. Mot denna bakgrund finner länsrätten att tekniska nämndens beslut inte är ett beslut om sådana lokala trafikföreskrifter som avses i 10 kap. 1 § trafikförordningen (1998:1276) och som enligt 15 kap. 2 § andra stycket samma lag jämfört med 6 § lagen (1978:234) om nämnder för vissa trafikfrågor får överklagas hos länsstyrelsen. Beslutet överklagas därför enligt reglerna om laglighetsprövning i 10 kap. kommunallagen.

Bedömning

JO kan inte ändra eller upphäva myndigheters beslut. Granskningen är inte heller avsedd att föregripa eller ersätta den prövning som kan eller har kunnat ske i ordinarie ordning. JO:s utredning har därför inte omfattat Tekniska nämndens i Lomma kommun ställningstaganden i sak vad gäller frågor om anordnande av parkeringsplatser, utan avsett enbart nämndens och Länsstyrelsens i Skåne län handläggning av AA:s och BB:s skrivelse med överklagande.

Tekniska nämndens beslut den 26 november 2007, § 143, har – som Länsrätten i Skåne län konstaterat – inte avsett ett beslut om lokala trafikföreskrifter som kan överklagas hos länsstyrelsen. Beslutet har i stället kunnat överklagas enligt reglerna om laglighetsprövning enligt 10 kap. kommunallagen (1991:900). Ett överklagande för laglighetsprövning ska ges in till länsrätten som tar ställning till bl.a. om överklagandet har gjorts i rätt tid (jfr 10 kap. 5-7 §§ kommunallagen).

I 4 § tredje stycket förvaltningslagen (1986:223) föreskrivs att om någon enskild av misstag vänder sig till fel myndighet, bör myndigheten hjälpa honom till rätta. I detta ligger bl.a. att myndigheten – om den kommer fram till att den inte är behörig

att pröva en ansökan eller ett överklagande – ska sända skrivelsen vidare till en myndighet eller domstol som är behörig (jfr JO 2005/06 s. 422).

Tekniska nämnden borde, redan i samband med att skrivelsen med överklagande kom in till myndigheten, ha kunnat sluta sig till att överklagandet skulle prövas av länsrätten. Även Länsstyrelsen i Skåne län borde, vid granskning av handlingarna, ha uppmärksammat att det överklagade beslutet inte avsett ett beslut som kan överklagas hos länsstyrelsen. Myndigheterna borde därför ha sänt överklagandet vidare till länsrätten och samtidigt underrättat klagandena om att detta hade gjorts.

Handläggningen har således varit felaktig. Felaktigheten har bestått i bristande uppmärksamhet från myndigheternas sida. Den har som framgått inte lett till några rättsförluster för anmälarna. Anmälan föranleder mot den bakgrunden inga ytterligare uttalanden från min sida.